

Aan De Raad van Ministers
Dtkv De Minister van Financiën
De heer K.A. Gijsbertha
Pietermaai # 4-4A
Curaçao

Uw nummer 2017023646 Uw brief van: 25 juli 2017 / 26 mei 2017 Ons nummer: 22082107.01 Willemstad, 22 augustus 2017
(letter): /017593
Onderwerp: Voornemen tot herbenoeming bestuurslid GCB (Art. 9 PB 2014, no. 3 (GT))
Bijlage(n):

1 Inleiding

Middels verzoek van 25 juli 2017 en 26 mei 2017 van de Minister van Financiën (hierna: de Minister) met zaaknummers 2017/023646 / 017593 ontvangen op 28 juli 2017, is het voornemen inhoudende de herbenoeming van een bestuurslid van Gaming Control Board (hierna: GCB) aan de adviseur gemeld. Tezamen met het verzoek heeft de adviseur ook een profielschets van het bestuur van GCB ontvangen.

Op onder andere 15 mei 2013 (nummer: 15052013.01) heeft de adviseur reeds advies uitgebracht betreffende het voornemen tot het benoemen van een bestuurslid van GCB. Voornoemd advies moet als integraal onderdeel worden gezien van dit advies. De adviseur zal in dit advies daarom volstaan met de toetsing van de voorgedragen kandidaat ter herbenoeming als bestuurslid van GCB e.e.a. aansluitend op de eerder uitgebrachte adviezen, alsmede de toetsing van de profielschets van het bestuur van GCB.

2 Ontvangen en geraadpleegde documenten

- Verzoek van de Minister d.d. 25 juli 2017 en 26 mei 2017 zaaknummers 2017/023646/017593);
- Brief van het Openbaar Ministerie d.d. 22 mei 2017, kenmerk 91/17 betreffende verlenging benoeming ambtelijk lid Gaming Control Board;
- Brief van Gaming Control Board d.d. 13 juli 2017 aan de Minister betreffende de herbenoeming mr. C.H. Hato-Willems MBA als bestuurslid GCB;
- Brief van Gaming Control Board d.d. 13 juli 2017 aan de Minister betreffende voorgenomen herbenoeming ambtshalve bestuurslid C.H. Hato-Willems;
- Brief van Gaming Control Board d.d. 13 juli 2017 aan de Minister betreffende herbenoeming mr. C.H. Hato-Willems;
- Aftreedrooster leden raad van bestuur GCB d.d. 10 oktober 2015;
- Profielschets van het bestuur Gaming Control Board.
- Evaluatie 2016 van het bestuur en individuele leden van het bestuur Gaming Control Board;
- Evaluatie 2017 eerste halfjaar bestuurslid mr. Clarelli Hato-Willems MBA;
- CV van de voorgedragen kandidaat;
- Statuten van GCB, laatstelijk gewijzigd op 19 april 1999; en
- Online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao van GCB van 15 augustus 2017.

Bij het raadplegen van de informatie in de omslag met zaaknummer 2017/ 017593 welke op 26 mei 2017 aan de adviseur was aangeboden is gebleken dat bepaalde informatie ontbrak. Naar aanleiding daarvan heeft de adviseur middels brief d.d. 12 juni 2017 (nummer: 12062017.01) de Minister verzocht om nadere informatie. Daarin is het volgende gesteld dan wel verzocht:

“(…)

Bij het raadplegen van de aangeleverde documenten heeft de adviseur geconstateerd dat de motivering betreffende de voorgenomen herbenoeming van mevrouw Hato-Willems als bestuurslid van GCB ontbreekt. Ook blijkt, voortsnog niet uit de stukken dat er een zorgvuldige overweging heeft plaatsgevonden in overeenstemming met artikel 2.10 van de Code. Tevens ontbreekt de evaluatie van het functioneren van haar eerste periode als bestuurslid bij GCB. Conform artikel 2.1 van de Code is het overigens ook aan de raad van commissarissen als orgaan om ten minste tweemaal per jaar het functioneren van de raad zowel als geheel als van de individuele commissarissen te bespreken en dient melding van dergelijke besprekingen te worden gedaan in een verslag van de raad van commissarissen.

Tot slot ontbreekt de informatie omtrent de huidige samenstelling van het bestuur van GCB (aantal, achtergrond en profiel van de bestuursleden)

Conform artikel 9 van de Landsverordening corporate governance ontvangt de adviseur gaarne alsnog het volgende:

- De motivering en de zorgvuldige heroverweging conform artikel 2.10 van de Code betreffende de voorgenomen herbenoeming van mevrouw Hato-Willems bij GCB;
- De evaluatie van mevrouw Hato-Willems betreffende haar functioneren bij GCB als bestuurslid;
- De evaluatie van de raad van commissarissen en individuele commissarissen conform artikel 2.1 van de code;
- De mededeling ter invulling van welk profiel het voornemen bestaat om mevrouw Hato-Willems te herbenoemen.
- De informatie omtrent de huidige samenstelling van het bestuur van GCB (aantal, achtergrond en profiel van de leden van de raad van commissarissen); en
- Aftreedrooster van GCB waaruit blijkt welke bestuursleden in functie zijn.

Ter wille van een snellere afhandeling kan de verzochte informatie eveneens per e-mail (XXXXXXXXXXXXXX) de adviseur worden verstuurd. In het kader van de wettelijke termijn waarin de adviseur na ontvangst van een melding een advies moet uitbrengen, ontvangt de adviseur de verzochte informatie zo spoedig mogelijk, doch binnen vijf werkdagen na dagtekening van dit schrijven zijnde uiterlijk op 19 juni 2017.

(…)”

Op voornoemd verzoek van de adviseur heeft de adviseur middels e-mail van 26 juni 2017 van de Minister mogen vernemen dat door omstandigheden het nog niet gelukt was om op het verzoek van de adviseur te reageren. Het stuk is dan geretourneerd aan de Minister ter completering. De Minister heeft het stuk opnieuw aangeboden aan de adviseur op 25 juli 2017, zaaknummer 2017/023646 met toevoeging van de ontbrekende stukken en informatie.

3 Toetsing profielschets bestuur

In de aangeleverde stukken heeft de adviseur ook een profielschets van het bestuur van GCB mogen aantreffen. Alhoewel de Minister niet expliciet gevraagd heeft om de aangeleverde profielschets GCB te toetsen, zal de adviseur, gelet op het feit dat wordt aangegeven dat dit document gebruikt wordt voor de herbenoeming van de voorgedragen kandidaat, de profielschets GCB toetsen.

Bij besluit d.d. 22 september 2010 no. 2010/55035 is een algemene profielschets vastgesteld voor de leden van de raad van commissarissen van de overheidsentiteiten (hierna: de Algemene Profielschets). De voormalige adviseur corporate governance Stichting overheidsaccountantsbureau (hierna: SOAB) heeft bij schrijven d.d. 27 oktober 2010 met kenmerk 10/0924C/JC onder andere geadviseerd om alsnog een specifieke profielschets voor de raad van commissarissen per overheidsentiteit vast te stellen, waarin concreet rekening wordt gehouden met de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten alsook de specifieke risico's van de betreffende overheidsentiteit (hierna: het Advies SOAB).

Daarvoor dient onder meer te worden gekeken naar de doelomschrijving zoals opgenomen in de statuten van de betreffende stichting samen met de wijze waarop de betreffende stichting haar doel moet trachten te realiseren. Ook zou kunnen worden gekeken naar de specifieke uitdagingen zowel op korte als op lange termijn waarmee de betreffende stichting te kampen heeft.

Artikel 2.3 van de Code stelt het volgende met betrekking tot de deskundigheid en samenstelling van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen dient zodanig te zijn samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Deze samenstelling dient te berusten op een bewuste keuze voor kwaliteit ter uitoefening van de toezichthoudende, goedkeurende en adviserende taken van de raad van commissarissen.

De raad van commissarissen stelt een profielschets op voor de leden van de raad van commissarissen van de overheidsentiteit. Ter zake van de gewenste grootte en samenstelling wordt rekening gehouden met de aard en de omvang van de overheidsentiteit en haar onderneming alsook de in dit kader gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen. De profielschets dient onder andere een weerslag te zijn van de aard van de activiteiten, de internationalisatiegraad, de omvang en de specifieke risico's op middellange en lange termijn van de onderneming. Daarbij moet concreet rekening worden gehouden met de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten alsook de specifieke risico's van de desbetreffende overheidsentiteit.

Conform het voorgaande dient de profielschets het volgende te omvatten:

- Een profiel voor iedere afzonderlijke commissaris dan wel een groep van commissarissen, de samenstelling van de raad van commissarissen alsmede de grote (omvang) van de raad van commissarissen oftewel het aantal commissarissen; en
- De profielschets en samenstelling dienen zo concreet mogelijk te worden opgesteld opdat de voorgedragen kandidaten hieraan kunnen worden getoetst.

De als bijlage gevoegde profielschets GCB is als volgt opgebouwd:

1. Algemeen
2. Vaststelling en Reikwijdte
3. Omvang en Samenstelling
4. Kwaliteitseisen met betrekking tot het bestuur
 - a. Profielschets lid voorgedragen door het Openbaar Ministerie
 - b. Profielschets lid voorgedragen door de Centrale Bank van Curaçao en Sint-Maarten
 - c. Profielschets lid voorgedragen door de Kamer van koophandel en Nijverheid.
 - d. Profielschets secretaris
 - e. Profielschets voorzitter.

Met betrekking tot het gestelde in onderdelen 1 en 2 van de profielschets GCB heeft de adviseur geen aan- en opmerkingen.

Voor wat betreft onderdeel 3 de "Omvang en Samenstelling van het bestuur" wordt als eerste verwezen naar de statuten van GCB

- Conform artikel 4 lid 1 van de statuten van GCB bestaat het bestuur van de stichting uit vijf leden.

- Het tweede lid stelt onder andere:
Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao benoemt de bestuursleden. De Bank van de Nederlandse Antillen, het Openbaar Ministerie en de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Curaçao doen elk een voordracht voor de benoeming van één bestuurslid. Voordrachten zijn bindend, mits de voorgedragen persoon voldoet aan de door het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao vastgestelde profielschets voor bestuursleden in het algemeen en, indien en voor zover aanwezig, voor de bestuursfunctie waarvoor de persoon is voorgedragen.
- Het vierde lid stelt dat de bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar met uitzondering van de secretaris die voor een periode van zes jaar wordt benoemd en dat bestuursleden eenmaal herbenoembaar zijn.
- Het vijfde lid regelt het aftreedrooster en stelt:
Het bestuur stelt een rooster voor aftreden van de voor vier jaar benoemde bestuursleden op, zodanig dat om de twee jaar twee bestuursleden aftreden. In afwijking van lid 4 treden twee jaar na oprichting van de stichting de eerste twee leden van het bestuur af. Het bestuur bepaalt welke leden dat zullen zijn. Aantredende bestuurders die vroegtijdig aftredende bestuurders opvolgen, volgen deze op voor de resterende termijn.
- En het 8ste lid stelt dan het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao de voorzitter en de secretaris in functie benoemt en het bestuur de penningmeester aanwijst.

GCB heeft nog steeds zijn statuten niet aangepast conform de raad van commissarissen model dan wel de modelstatuten e.e.a. zoals bepaald in de Code.

Conform artikel 4 lid 8 van de statuten van GCB kent GCB 3 statutaire functies zijnde die van de voorzitter, secretaris en penningmeester.

De statutaire functies dienen niet verward te worden met de vereiste profielschets zoals vervat in artikel 9 lid 2 en de Code en het tweede lid van artikel 4 van de statuten van GCB. De statutaire functies behelzen de rol dan wel taak die aan een bepaald lid in de raad wordt toebedeeld bovenop dan wel naast de specifieke profielschets waaraan een lid moet voldoen. De specifieke profielschets omvat meer in het bijzonder de kennis, vaardigheden en competentie waar eenieder afzonderlijk lid aan moet voldoen.

Gezien het feit dat het bestuur van GCB uit 5 leden bestaat dient er voor ieder afzonderlijk lid een profiel te worden opgesteld. Benadrukt wordt dat het profiel voor ieder lid geheel los staat van de instantie die een lid ter benoeming voordraagt. De instantie die een lid voordraagt dient ervoor te zorgen dat het voorgedragen lid voldoet aan het desbetreffend profiel. De profielen dienen opgesteld te worden met in acht nemen van artikel 9 lid 2 van de code.

Een voorgedragen lid hoeft dan ook niet afkomstig te zijn of werkzaam te zijn bij de voordragende instantie.

Onder onderdeel 3 de “Omvang en Samenstelling” dient vermeld te worden dat het bestuur bestaat uit vijf leden met vermelding van de vijf specifieke profielen en de onderbouwing voor het voorgaande. Conform de Code dient één profiel betrekking te hebben op een financieel deskundige.

Met betrekking tot onderdeel 4 de “Kwaliteitseisen met betrekking tot het bestuur” dient dit te worden aangevuld met dat ieder lid tenminste over een aantoonbare HBO werk- en denkniveau dient te beschikken.

Volledigheidshalve wordt hierbij benadrukt dat voor ieder kandidaat ook voldaan dient te zijn aan de vereiste bestuurservaring, zijnde dat er voldoende ervaring dient te zijn opgedaan als een bestuurslid dan wel als lid van een raad van commissarissen van een rechtspersoon dan wel een toezichthoudende functie moet hebben bekleed of over een daaraan vergelijkbare bestuurservaring moet beschikken. Verwezen wordt naar het gestelde in het advies

van de adviseur van 16 maart 2015 no. 16032015.01 met betrekking tot voornemen tot benoeming commissarissen Core N.V

Tevens adviseert de adviseur dat de leden van het bestuur binnen 6 maanden na hun benoeming voor zover zij hier niet over beschikken kennis moeten opdoen op het gebied van Corporate Governance middels het al dan niet volgen van een Cursus of Masterclass Corporate Governance.

Met betrekking tot inhoud van de drie opgestelde profielen heeft de adviseur geen commentaar. Zoals reeds gesteld dienen de specifieke profielen wel los te staan van de instantie die de kandidaten voordraagt.

Gelet hierop wordt geadviseerd om de aanduiding van de specifieke profielen te wijzigen. Deze zouden als volgt gewijzigd kunnen worden:

- Profielschets lid voorgedragen door het Openbaar Ministerie wordt profielschets “Juridisch Deskundige”.
- Profielschets lid voorgedragen door de Centrale Bank van Curaçao en Sint-Maarten wordt profielschets “Financieel Deskundige”.
- Profielschets lid voorgedragen door de Kamer van Koophandel en Nijverheid wordt profielschets “Bedrijfs-Economisch Deskundige”.

Naast deze drie vermelde profielen dient GCB nog twee profielen op te stellen voor de twee overige leden. Gedacht zou kunnen worden aan een deskundige op het gebied van Kansspelenindustrie, een deskundige op het gebied van Human Resources of een deskundige op het gebied van Gokverslaving. Het staat GCB vrij om met voorstellen voor de overige profielen te komen.

Met betrekking tot de additionele vereisten voor de profielen voor een secretaris en voorzitter zij gesteld dat met betrekking tot de vereisten voor de voorzitter wordt geadviseerd om als eis op te nemen minimaal 5 jaar managementervaring.

De Minister wordt geadviseerd om te bewerkstelligen dat de profielschets van het bestuur van GCB conform het gestelde in dit advies wordt aangepast en opnieuw wordt aangeboden aan de adviseur ter toetsing. De adviseur heeft voorsnog zwaarwegende bezwaren tegen de profielschets GCB.

4 Toetsing voornemen herbenoeming bestuurslid

Voor de toetsing van de herbenoeming van de kandidaat zal de adviseur als kader gebruiken de door GCB aangeleverde profielschets voor een Juridisch Deskundige.

De Minister is voornemens om op voordracht van het Openbaar Ministerie mevrouw C.H. Hato-Willems te herbenoemen als bestuurslid van GCB in het profiel van een Juridisch Deskundige (Profielschets lid voorgedragen door het Openbaar Ministerie). Zoals reeds in eerdere adviezen gesteld dient op grond van artikel 2.10 van de Code voorafgaand aan een herbenoeming een zorgvuldige overweging plaats te vinden. Een positieve evaluatie dan wel beoordeling van de betreffende persoon dient daaraan vooraf te gaan.

De beoordeling van elk commissaris dient echter te geschieden conform artikel 4.2 van de Code. Conform artikel 4.2 van de Code dient een entiteit bij landsbesluit te worden opgericht welk belast is met de advisering van de overheid inzake de selectie en benoeming van commissarissen en bestuurders. Die entiteit heeft ook als taak de periodieke beoordeling van het functioneren van individuele commissarissen alsook de rapportage daarvan aan de betreffende algemene vergadering van aandeelhouders. Voor zover de adviseur bekend, is die entiteit nog niet opgericht.

Conform artikel 2.1 van de Code is het overigens ook aan de raad van commissarissen als orgaan om ten minste tweemaal per jaar het functioneren van de raad zowel als geheel als van de individuele commissarissen te bespreken en dient melding van dergelijke besprekingen te worden gedaan in een verslag van de raad van commissarissen.

Mevrouw Hato-Willems is door GCB dan wel het Openbaar Ministerie gemotiveerd voordragen ter herbenoeming als bestuurslid van GCB. De reden waarom GCB dan wel het Openbaar Ministerie de Minister heeft voorgesteld om haar te herbenoemen is dat de benoemingsperiode van alle leden van het bestuur van GCB in 2017 zal verlopen. Het bestuur van GCB vindt het van belang om enige vorm van continuïteit te waarborgen door middel van de voorgenomen herbenoeming van ambtshalve lid mr. Hato-Willems e.e.a. zoals vervat in het schrijven van GCB d.d. 13 juli 2017.

Middels schrijven d.d. 13 juli 2017 heeft GCB ook aangegeven dat zij voldoet aan het profiel waarin het voornemen bestaat op haar in her te benoemen.

Tevens heeft de adviseur een evaluatie 2016 van het bestuur den de individuele leden van het bestuur conform artikel 2.1. van de Code mogen ontvangen alsmede een evaluatie eerste half jaar 2017 van het bestuurslid Hato-Willems. De resultaten van de evaluaties waren ruim voldoende.

Uit de beoordeling van het CV van mevrouw Hato-Willems, de motivering en heroverweging van GCB alsmede de positieve evaluaties kan, redelijkerwijs worden aangenomen dat zij voldoet aan de vereisten om herbenoemd te worden als bestuurslid van GCB in het profiel van Juridisch Deskundige.

Gelet op het voorgaande heeft de adviseur geen zwaarwegende bezwaren tegen de herbenoeming van mevrouw C. Hato-Willems als bestuurslid van GCB in het profiel van Juridisch Deskundige.

5 Overige en Code Corporate Governance

Uit de aangeleverde stukken blijkt dat voor GCB geen deugdelijke rooster van aftreden voor de bestuursleden is vastgesteld conform artikel 2.10 van de Code. Een rooster van aftreden dient te voorkomen dat veel commissarissen tegelijk aftreden en ter waarborging van de continuïteit en overdracht van informatie binnen de entiteit.

Uit de benoemingsrooster van GCB blijkt dat de termijn van alle 5 bestuursleden in 2017 aflopen. Momenteel hebben er formeel nog slechts 2 leden zitting in het bestuur. Dit zou met zich mee kunnen brengen dat de continuïteit in het gedrang zou kunnen komen. Geadviseerd wordt om bij de nieuwe benoemingen een deugdelijke rooster van aftreden op te stellen waarbij zo mogelijk ieder jaar 2 commissarissen aftreden waardoor de continuïteit en overdracht van kennis en informatie zo goed mogelijk kan worden gewaarborgd.

Tevens dient gesteld te worden dat het rooster van aftreden niet in overeenstemming is met de statutaire bepaling immers artikel 4 lid 5 van de statuten van GCB. Het vijfde lid regelt het aftreedrooster en stelt:

Het bestuur stelt een rooster voor aftreden van de voor vier jaar benoemde bestuursleden op, zodanig dat om de twee jaar twee bestuursleden aftreden. In afwijking van lid 4 treden twee jaar na oprichting van de stichting de eerste twee leden van het bestuur af. Het bestuur bepaalt welke leden dat zullen zijn. Aantredende bestuurders die vroegtijdig aftredende bestuurders opvolgen, volgen deze op voor de resterende termijn.

Het aftreedrooster van GCB is niet in overeenstemming met de statutaire bepalingen van de statuten van GCB. Conform de statutaire bepalingen hadden 2 bestuursleden reeds in 2015 moeten aftreden.

Uit het online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao blijkt echter dat nog alle bestuursleden zijn ingeschreven dit terwijl van drie bestuursleden de benoemingstermijn conform het rooster van aftreden reeds is verstreken. Indien er een lid is afgetreden dan wel zijn benoemingsperiode is verlopen dat dient hij te worden uitgeschreven. Het is de taak van de bestuurder/directeur om ervoor zorg te dragen dat de leden tijdig worden ingeschreven en uitgeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Uit onze beoordeling van de statuten van GCB zoals bij de KvK geregistreerd, blijkt dat deze nog niet zijn aangepast aan de bepalingen van de Code Corporate Governance. In dit kader verwijzen wij tevens naar de wettelijke verplichting gesteld in artikel 12, lid 2 van de Landsverordening corporate governance. De adviseur verzoekt de Regering dan wel de Raad van Ministers met verwijzing naar artikel 3 derde lid van de Landsverordening te bewerkstelligen dat de statuten van GCB op korte termijn worden aangepast.

6 Conclusie en Advies

- De Minister, de Regering, dan wel de Raad van Ministers wordt met verwijzing naar artikel 3 derde lid van de Landsverordening geadviseerd te bewerkstelligen dat de statuten van GCB op korte termijn worden aangepast.
- De Minister, de Regering, dan wel de Raad van Ministers wordt hierbij geadviseerd om met in achtneming van artikel 2.10 van de Code en de statutaire bepalingen van GCB te bewerkstelligen dat GCB een deugdelijke rooster van aftreden opstelt.
- De Minister, de Regering, dan wel de Raad van Ministers wordt geadviseerd te bewerkstelligen dat de informatie betreffende de leden van het bestuur van GCB in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao zo spoedig mogelijk wordt bijgewerkt.
- De Minister dan wel de regering wordt geadviseerd om te bewerkstelligen dat de profielschets GCB conform het gestelde in dit advies wordt aangevuld en aangepast en wederom aan de adviseur wordt aangeboden ter toetsing.
- De adviseur heeft voornamelijk zwaarwegende bezwaren tegen de opgestelde profielschets GCB.
- De adviseur heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen herbenoeming van de voorgedragen kandidaat de mevrouw C. Hato-Willems als bestuurslid GCB.

SBTNO

De adviseur corporate governance

cc. Minister-President